Puolustusvaliokunta 3.12.

Valtioneuvoston kanslia
EU-asioiden osasto/Lahti

**Komission työohjelma v. 2016**

Komission vuoden 2016 työohjelman painopisteet vastaavat yleisesti ottaen hyvin Suomen tavoitteita. Työohjelmassa painotetaan muun muassa kilpailukykyä, kasvua ja työllisyyttä edistäviä toimia sekä sisämarkkinoiden kehittämistä ja syventämistä.

Turvallisuus- ja puolustuspolitiikan näkökulmasta keskeisin tavoite koskee **puolustusta koskevan toimintasuunnitelman** laatimista. Tavoite nähdään osana sisämarkkinoiden syventämistä ja vahvemman teollisuuspohjan rakentamista. Toimintasuunnitelman sisällyttäminen työohjelmaan osoittaa osaltaan puolustussektorin kasvaneen merkityksen komission työssä. Myös komission puheenjohtajan Junckerin komission 5-vuotiskauden prioriteeteissa puolustusyhteistyö nostettiin esille osana EU:n globaalia roolia.

Suomen näkökulmasta tuleva toimintasuunnitelma on loogista jatkoa joulukuun 2013 Eurooppa-neuvostolle, jossa hyväksyttiin yksityiskohtaiset päätelmät yhteisen turvallisuus- ja puolustuspolitiikan ja puolustusyhteistyön kehittämisestä. Toimintasuunnitelma tulee pohjautumaan keväällä 2013 ilmestyneelle komission tiedonannolle, jossa käsiteltiin laajasti puolustusalan markkinoita ja puolustussektorin vahvistamista. Toimintasuunnitelmasta käytiin alustavaa keskustelua marraskuun ulkoasiainneuvostossa puolustusministerien kesken. Laajempana tavoitteena on pyrkiä vastaamaan tulevaisuuden turvallisuushaasteisiin ja tukea jäsenmaita tarvittavien sotilaallisten suorituskykyjen luomisessa ja ylläpidossa. Samalla pyritään myös kehittämään Euroopan strategista autonomiaa.

Suomen kannalta komission suunnitelmat ovat yleisesti ottaen myönteisiä. Suomi tukee EU:n puolustusulottuvuuden vahvistamista ja eurooppalaisten puolustusmarkkinoiden kehittämistä. Myös hallitusohjelmassa on todettu tuki suorituskyky-yhteistyön ja eurooppalaisen puolustusteollisuuden ja -markkinoiden vahvistamiselle.

Joulukuun 2013 Eurooppa-neuvoston valmisteluissa määritellyt kannat toimivat pohjana Suomen näkemyksille myös toimintasuunnitelman valmisteluissa. Keskeisiä kokonaisuuksia Suomen näkökulmasta ovat muun muassa pk-yritysten mahdollisuuksien parantaminen päästä osaksi eurooppalaisia tuotantoketjuja, tasapuoliset markkinat, eurooppalaisten huoltovarmuusjärjestelyiden syventäminen ja puolustusalan tutkimus. Kantoja täsmennetään valmistelun edetessä.

On tärkeää, että toimintasuunnitelma liitetään EU:n ulko- ja turvallisuuspolitiikan kokonaisuuteen ja erityisesti valmisteilla olevaan **EU:n ulko- ja turvallisuuspolitiikan globaalistrategiaan**. Globaalistrategiaan vaikuttaminen sisältyy myös komission työohjelmaan ja on Suomen pitkään ajama hanke. Suomi on pitänyt tärkeänä, että EU:n turvallisuuspoliittinen strategia päivitetään vastaamaan tämän päivän muuttunutta kansainvälispoliittista ympäristöä. Strategian tulisi antaa ohjausta EU:n ulko- ja turvallisuuspolitiikalle keskipitkällä aikavälillä. Komissio tulee osallistumaan strategian valmisteluun omaan toimivaltaansa kuuluvien kysymysten osalta, päävastuu strategian valmistelusta on Euroopan ulkosuhdehallinnolla.

Komission vuoden 2016 työohjelmaan sisältyy myös aloite **turvallisuussektorin kapasiteetin rakentamiseksi** EU:n ulkopuolisissa maissa. Avoin kysymys koskee erityisesti rahoitusta. Turvallisuuden ja kehityksen välisen linkin vahvistaminen on tärkeää myös muuttoliikkeen juurisyihin vaikutettaessa keskeisissä lähtömaissa.